

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

МАХНОВСЬКА ІРИНА РОМАНІВНА

УДК 378.126:614.253.5

**ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ СЕСТРИНСЬКОЇ
СПРАВИ В УМОВАХ СТУПЕНЕВОЇ ОСВІТИ**

13.00.04 – теорія та методика професійної освіти

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Житомир – 2015

Дисертацією є рукопис.

Роботу виконано в Житомирському державному університеті імені Івана Франка, Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор
Антонова Олена Євгеніївна,
Житомирський державний університет
імені Івана Франка,
завідувач кафедри педагогіки.

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, професор
Мельничук Ірина Миколаївна,
Державний вищий навчальний заклад
«Тернопільський медичний
університет імені І. Я. Горбачевського»
завідувач кафедри філософії та
суспільних дисциплін;

кандидат педагогічних наук
Бойчук Ірина Дмитрівна,
Комунальний вищий навчальний заклад
«Житомирський базовий фармацевтичний
коледж ім. Г. П. Протасевича»,
заступник директора з навчальної роботи

Захист дисертації відбудеться 21 квітня 2015 року о 10.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 14.053.01 у Житомирському державному університеті імені Івана Франка за адресою: 10008, м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 40, конференц-зал.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Житомирського державного університету імені Івана Франка (10008, м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 40).

Автореферат розіслано «20» березня 2015 року.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради С. Л. Яценко

Підписано до друку 10.03.15. Формат 60x90/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 0.9. Обл. вид. арк. 0.9. Наклад 100. Зам. 35.

Видавець і виготовлювач

Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка
м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 40
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
серія ЖТ №10 від 07.12.04 р.
електронна пошта (E-mail): zu@zu.edu.ua

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Глобалізація та інтеграція сучасного суспільства, визнання світовою спільнотою проблеми фізичного, морального і соціального здоров'я як головного показника соціально-економічної зрілості, культури й успішності держави, соціальний запит на якість медичних послуг зумовлюють особливі вимоги до професійної діяльності медичного персоналу. Медична сестра повинна досконало володіти клінічним мисленням, фундаментальними і спеціальними знаннями й уміннями щодо комплексного догляду за пацієнтами, надання медичної допомоги, активного здійснення профілактичної діяльності у сфері охорони здоров'я відповідно до національних і світових професійних стандартів, норм професійної моралі та етики, що відповідає принципу гуманності.

У Законі України «Про вищу освіту», Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, Концепції професійної освіти, Концепції розвитку вищої медичної освіти, Наказі МОЗ України «Про затвердження Положення про особливості ступеневої освіти медичного спрямування», Галузевих стандартах вищої освіти України та ін. визначено тенденції модернізації професійної підготовки майбутніх фахівців, оновлення сестринської справи і медсестринської освіти в Україні. Відповідно до цього створено низку лікувально-профілактичних закладів нового типу (хоспіси, відділення сестринського догляду в багатoproфільній лікарні та ін.) і запроваджено нові медсестринські посади – заступника головного лікаря з медсестринства, медичної сестри-координатора, головного спеціаліста з медсестринства та ін. Це зумовлює нагальну потребу в підготовці фахівців-управлінців у галузі медсестринства, медичних сестер найвищого освітньо-кваліфікаційного рівня – магістрів сестринської справи.

Узгодження вітчизняних Галузевих стандартів підготовки медсестринських кадрів відповідно до міжнародних вимог окреслило нові перспективні напрями професійної діяльності магістрів сестринської справи, зокрема, на посадах начальника (завідувача) структурного підрозділу медичного закладу, головної медичної сестри, викладача сестринських дисциплін у вищих медичних навчальних закладах, завідувача відділення (декана) у коледжі та наукового співробітника у галузях «Сестринська справа» й «Акушерство». Такий широкий спектр первинних посад магістрів сестринської справи вимагає ґрунтовних педагогічних досліджень і розробки наукових підходів до підготовки таких фахівців в умовах ступеневої освіти.

Аналіз наукових праць вітчизняних і зарубіжних учених щодо проблеми професійного становлення магістрів сестринської справи дозволив вирізнити напрями її розв'язання: тенденції розвитку вітчизняної вищої медсестринської освіти в умовах євроінтеграції (О. М. Біловол, І. Я. Губенко, Н. Є. Дуб, Б. А. Локай, Р. О. Сабадишин, О. М. Семеног, В. З. Свиридюк, М. Б. Шегедин, П. В. Яворський та ін.); соціально-історичні характеристики вищої медсестринської освіти в

Україні та зарубіжних країнах (С. М. Андрейчин, Н. А. Бількевич, О. В. Горай, Ю. Є. Лавриш, І. М. Мельничук, Н. А. Хабарова та ін.); особливості застосування сучасних педагогічних технологій в освітньому процесі підготовки магістрів сестринської справи (Н. В. Банадига, О. П. Волосовець, Є. М. Кривенко, В. В. Свиридчук, С. О. Ястремська та ін.); особистісні якості магістрів сестринської справи (С. В. Гордійчук, В. А. Копетчук, І. М. Круковська, Н. В. Шигонська та ін.); напрями наукового пошуку в медсестринстві (І. Д. Бойчук, Л. П. Бразалій, І. В. Радзієвська, Т. Г. Чернишенко, В. Й. Шатило, О. Т. Шевченко та ін.).

Водночас, серед наведених наукових розробок практично відсутні комплексні дослідження з проблеми підготовки магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти, спрямовані на розв'язання низки об'єктивних суперечностей, які нині намітились у вищих медичних навчальних закладах України, а саме між: потребою системи охорони здоров'я України у висококваліфікованих фахівцях найвищого освітньо-кваліфікаційного рівня у галузі медсестринства та відсутністю професіограми магістрів сестринської справи і моделі їхньої професійної підготовки; посадовими інструкціями первинних посад магістрів сестринської справи та змістом теоретичної і практичної підготовки таких фахівців; зростаючими вимогами до якості підготовки випускників і неналежним рівнем сформованості у них професійних компетенцій та готовності до професійної діяльності на первинних посадах; необхідністю приведення форм, методів і засобів навчання у вищих медичних навчальних закладах до вимог часу та переважанням традиційних підходів у підготовці магістрів сестринської справи; потребою у всебічному оцінюванні рівнів готовності студентів до професійної діяльності та невизначеністю відповідних критеріїв і показників.

Зважаючи на соціальну значущість проблеми професійної підготовки медичних сестер з вищою освітою в умовах ступеневої освіти, її актуальність і недостатню дослідженість, обрано тему наукового пошуку: **«Професійна підготовка магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти»**.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконане згідно з комплексною темою науково-дослідницької роботи кафедри педагогіки Житомирського державного університету ім. Івана Франка «Професійна підготовка фахівців в умовах ступеневої освіти» (держ. реєстр. № 0110U002274). Тему дисертаційної роботи затверджено на засіданні вченої ради Житомирського державного університету ім. Івана Франка (протокол № 7 від 25 02. 2011 р.) й узгоджено рішенням бюро Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні (протокол № 3 від 29. 03. 2011 р.).

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування, практична розробка та експериментальна перевірка ефективності моделі підготовки магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти.

Реалізація поставленої мети зумовила потребу в розв'язанні таких дослідницьких **завдань**:

1. Здійснити історико-порівняльний аналіз становлення й розвитку сестринської справи і ступеневої медсестринської освіти в Україні та зарубіжжі.

2. Уточнити поняттєво-категоріальний апарат дослідження, змоделювати професіограму магістрів сестринської справи та визначити перелік професійних компетенцій цих фахівців.

3. Теоретично обґрунтувати модель професійної підготовки магістрів сестринської справи, визначити критерії, показники та рівні готовності випускників вищих медичних навчальних закладів до роботи за фахом.

4. Розробити програму спецкурсу «Професійна спрямованість підготовки магістрів сестринської справи», навчально-методичне забезпечення щодо формування у медсестер-магістрів готовності до професійної діяльності.

5. Упровадити модель професійної підготовки магістрів сестринської справи в навчальний процес вищих медичних навчальних закладів, а також експериментально перевірити її ефективність.

Об'єктом дослідження є професійна підготовка магістрів сестринської справи.

Предметом дослідження є модель підготовки магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти.

Теоретико-методологічну основу дослідження становлять положення теорії пізнання про цілісність і взаємозалежність соціальних явищ і процесів навколишнього світу; філософські ідеї про діалектику суб'єкта й об'єкта пізнання, практику як критерій істини; принципи наукового пізнання (об'єктивності, системності, цілісності); положення компетентнісного, системного, синергетичного, професіографічного, особистісно орієнтованого, аксіологічного, акмеологічного підходів до професійної підготовки магістрів сестринської справи; ідеї фундаменталізації та системного реформування вищої професійної освіти (Г. П. Васянович, А. А. Герасимчук, С. У. Гончаренко, І. А. Зязюн, В. В. Краєвський та ін.); теорія дидактики професійної освіти (А. М. Алексюк, Р. С. Гуревич, Н. Г. Ничкало та ін.); теоретико-методологічні засади неперервної професійної освіти (О. Є. Антонова, Ю. К. Бабанський, О. А. Дубасенюк, І. Д. Бех, Б. С. Гершунський, В. Г. Кремень, І. Я. Лернер та ін.); професійної підготовки магістрів (Р. Ф. Ахметов, Н. Г. Батечко, С. С. Вітвицька, О. М. Семенов та ін.); ідеї щодо розвитку медичної освіти (М. М. Амосов, В. М. Бехтерев, П. Ф. Лесгафт, М. І. Пирогов); методики навчання і наукових досліджень у вищій школі (І. В. Нікітіна, О. Г. Мороз та ін.); дослідження з питань формування готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності (В. О. Моляко, О. М. Пехота, Ю. Д. Шаповал та ін.); нормативно-правові документи вищої школи, які регламентують діяльність вищих медичних навчальних закладів.

З метою розв'язання поставлених завдань були використані такі **методи дослідження**: *теоретичні* – історико-порівняльний аналіз наукової літератури і нормативних документів вищої школи з метою виявлення особливостей виникнення й розвитку сестринської справи і ступеневої медсестринської освіти в Україні та за кордоном сучасного стану підготовки магістрів сестринської справи, визначення груп професійних компетенцій фахівців зазначеного профілю, формулювання категоріальних понять дослідження («професіограма», «професійні компетенції», «готовність до професійної діяльності» та ін.); теоретичне моделювання професіограми й моделі професійної підготовки магістрів сестринської справи; загально-наукові методи (аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, систематизація, узагальнення, класифікація та ін.); *емпіричні* – контент-аналіз для визначення сутності поняття «готовність»; анкетування, бесіда, тестування, самооцінювання, аналіз щоденників практик і протоколів захисту магістерських робіт; *експериментальні* – констатувальний і формувальний етапи педагогічного експерименту, які дали можливість виявити протиріччя при застосуванні традиційних підходів до підготовки медсестер-магістрів, розробити й упровадити в навчальний процес модель професійної підготовки магістрів сестринської справи і перевірити її ефективність; *методи математичної статистики* – якісний та кількісний аналіз результатів педагогічного експерименту; їх математична, графічна обробка й інтерпретація.

Організація та основні етапи дослідження. Дослідження передбачало кілька етапів наукового пошуку (2010-2015 роки).

На першому етапі (2010 р.) здійснено аналіз наукової літератури з проблеми дослідження; вивчено нормативно-правові документи; визначено мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження; сформульовано базові категоріальні поняття; з'ясовано сутність професійних компетенцій магістрів сестринської справи; обґрунтовано професіограму магістрів сестринської справи і модель їхньої професійної підготовки; окреслено критерії, показники та рівні готовності майбутніх магістрів сестринської справи до професійної діяльності; розроблено програму спецкурсу «Професійна спрямованість підготовки магістрів сестринської справи»; підготовлено навчально-методичне забезпечення для впровадження розробленої моделі у вищих медичних навчальних закладах.

На другому етапі (2010-2011 рр.) проведено констатувальний етап експерименту, у ході якого виявлено низку суперечностей у підготовці магістрів сестринської справи до професійної діяльності; скореговано зміст авторських розробок попереднього етапу дослідження.

На третьому етапі (2012-2014 рр.) реалізовано формувальний етап експерименту з метою перевірки ефективності моделі професійної підготовки магістрів сестринської справи.

На четвертому етапі (2014-2015 рр.) систематизовано й узагальнено результати експериментальної роботи; сформульовано висновки; здійснено літературне оформлення тексту дисертаційного рукопису та автореферату; визначено перспективні напрями подальшого дослідження.

Експериментальна база дослідження. Дослідно-експериментальна робота проводилася на базі навчально-наукового інституту медсестринства державного вищого навчального закладу «Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України», Харківського національного медичного університету, Буковинського державного медичного університету, комунального вищого навчального закладу «Житомирський інститут медсестринства». В експерименті брали участь 282 студента та 22 викладачі зазначених вищих медичних навчальних закладів.

Наукова новизна та теоретичне значення одержаних результатів полягає в тому, що на основі цілісного теоретичного аналізу досліджуваної проблеми:

- *вперше* теоретично обґрунтовано і розв'язано проблему професійної підготовки магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти; розроблено професіограму магістрів сестринської справи; обґрунтовано модель та методику професійної підготовки цих фахівців; визначено сутність професійних компетенцій магістрів сестринської справи; охарактеризовано критерії, показники й рівні готовності магістрів сестринської справи до роботи за фахом;

- *удосконалено* зміст професійної підготовки магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти; уточнено історичні періоди становлення і розвитку сестринської справи й ступеневої медсестринської освіти в Україні та зарубіжжі; з'ясовано особливості вітчизняної ступеневої медсестринської освіти порівняно з міжнародними аналогами; зміст категоріальних понять дослідження («професіограма», «професійні компетенції», «готовність до професійної діяльності», «професійна підготовка магістрів сестринської справи», «професійна діяльність», «модель професійної підготовки магістрів сестринської справи»);

- *подальшого розвитку* набула систематизація дидактичних принципів, методів і засобів навчання магістрів сестринської справи.

Практичне значення одержаних результатів полягає: в упровадженні моделі професійної підготовки магістрів сестринської справи в навчальний процес вищих медичних навчальних закладів; розробці авторської навчальної програми спецкурсу «Професійна спрямованість підготовки магістрів сестринської справи» та методичних рекомендацій щодо формування готовності медсестер-магістрів до професійної діяльності. Результати дослідження можуть бути адаптовані до умов підготовки студентів магістратури будь-якого профілю.

Основні положення та результати дослідження **впроваджено** в навчально-виховний процес навчально-наукового інституту медсестринства державного вищого навчального закладу «Тернопільський державний

медичний університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України» (акт № 15/1005 від 13. 05. 2013 р.), Харківського національного медичного університету (акт № 687 від 24. 06. 2013 р.), Буковинського державного медичного університету (акт № 45 від 15. 01. 2014 р.), комунального вищого навчального закладу «Житомирський інститут медсестринства» (акт № 253 від 23. 05. 2014 р.).

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження доповідалися й обговорювалися на науково-практичних конференціях та семінарах: *міжнародних*: IV Міжнародному симпозиумі «Медсестринський професіоналізм – індикатор якості медсестринського процесу» (Жешув, Польща, 2011), «Електронна медична документація – практичні рішення в Польщі, засоби навчання в Польщі і Україні» (Ломже, Польща, 2012), II Щорічних Їглаївських днів медицини (Їглава, Чехія, 2012), V Міжнародному симпозиумі «Минуле і майбутнє в медсестринстві та акушерстві» (Чеська Будієвица, Чехія, 2012), «Роль освіти в медсестринстві» (Ломже, Польща, 2013), II Міжнародній науково-освітній конференції «Міждисциплінарні аспекти краси, здоров'я та захворювань» (Ярослав, Польща, 2014), «Інноваційні підходи до виховання студентської молоді у вищих навчальних закладах» (Житомир, 2014); *всукраїнських*: «Менеджмент у медсестринстві» (Житомир, 2010), наук.-практ. конф., приуроченій до 135-річниці заснування Житомирського інституту медсестринства (Житомир, 2010), «Розвиток дослідницьких здібностей обдарованих дітей та молоді» (Житомир, 2011), «Вища освіта в медсестринстві: проблеми і перспективи» (Житомир, 2011, 2012, 2013, 2014), V з'їзді спеціалістів з соціальної медицини та організаторів охорони здоров'я України (Житомир, 2012), «Упровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у ВМ(Ф)НЗ України: результати, проблеми та перспективи» (Тернопіль, 2013), «Магістратура в умовах євроінтеграційних процесів вищої школи» (Житомир, 2013); *міжрегіональних*: «Сучасний підручник: вимоги та перспективи» (Житомир, 2012), «Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном» (Житомир, 2014); *міжвузівській*: «Формування та розвиток майбутнього фахівця: соціально-педагогічний ракурс» (Євпаторія, 2010); науково-методологічних семінарах кафедри педагогіки Житомирського державного університету імені Івана Франка (2011-2015).

Публікації. Основний зміст дисертації відображено у 15 публікаціях, з них – 6 статей у провідних наукових фахових виданнях України, 1 – в іншомовному науковому періодичному виданні. Автор є одним із розробників Державних галузевих стандартів (ОКХ, ОПП) підготовки магістрів сестринської справи.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, додатків, списку використаних джерел (324 позиції, з них – 14 іноземними мовами). Загальний

обсяг дисертації – 316 сторінок (основна частина – 194 сторінки). Робота містить 17 таблиць, 14 рисунків та 11 додатків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано актуальність та доцільність обраної теми; окреслено мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження; висвітлено його теоретико-методологічну основу; визначено основні методи, наукову новизну, теоретичну та практичну значущість, а також подано відомості про експериментальну базу, апробацію та впровадження результатів дослідження.

У першому розділі – **«Професійна підготовка магістрів сестринської справи в Україні як науково-педагогічна проблема»** – висвітлено результати аналізу еволюції медсестринства й медсестринської освіти, особливостей національної системи навчання та сучасних науково-теоретичних підходів до професійної підготовки магістрів сестринської справи в Україні та за кордоном.

Виокремлено та охарактеризовано умовні періоди становлення сестринської справи й медсестринської освіти, а саме: виникнення елементів стихійного (досестринського) догляду (з найдавніших часів до V ст. н. е.); зародження ранньої сестринської справи (V ст. – XII ст.); створення перших закладів з підготовки працівниць по догляду за хворими (XIII ст. – XVIII ст.); розробки наукових засад організації сестринської справи й освіти (поч. XIX ст. – кін. XIX ст.); упровадження ступеневої медсестринської освіти (поч. XX ст. – до сьогодні).

Розглянуто та систематизовано досвід підготовки магістрів сестринської справи в зарубіжних країнах, визначено характерні ознаки функціонування європейських моделей медсестринської освіти. На основі вивчення світового досвіду організації та діяльності медсестринських навчальних закладів виокремлено сучасні тенденції: міжнародна інтеграція, прагнення до уніфікації стандартів професійної медсестринської освіти як на внутрішньодержавному, так і на міждержавному рівнях; створення можливостей для професійного навчання фахівців упродовж усього життя; академізація, перехід на університетський рівень професійної підготовки, зростання ролі наукових досліджень у процесі професійної підготовки і професійної діяльності медичних сестер; секуляризація та збільшення ролі держави в управлінні та фінансуванні медичних навчальних закладів, зміщення в процесі професійної підготовки акцентів з кваліфікаційних вимог на формування професійних компетенцій, посилення уваги до проблем прав людини, зокрема прав пацієнтів, дотримання принципів (демократизації, фундаменталізації, гуманізації, інтернаціоналізації, неперервності та ін.) розвитку професійної медсестринської освіти.

На основі аналізу нормативно-правових документів простежено розвиток та становлення ступеневої медсестринської освіти в Україні. Розглянуто систему безперервного навчання середнього медичного персоналу, яка включає три рівні:

I – дипломована медична сестра – 3 роки навчання (на основі повної середньої освіти); дипломована медична сестра – 4 роки навчання (на основі базової середньої освіти); II – медична сестра-бакалавр – 1 рік навчання (на основі дипломованої медичної сестри, 2 роки навчання – (на основі повної середньої освіти); III – медична сестра-магістр – 2 роки навчання (навчання у вищих медичних навчальних закладах IV рівня акредитації та інститутах медсестринства).

Встановлено, що магістр сестринської справи – це завершений освітньо-кваліфікаційний рівень фахівця з повною вищою освітою, який здобув поглиблені спеціальні знання та вміння, має досвід їх застосування в певній галузі медицини та захистив магістерську роботу.

Умотивовано важливість застосування у професійній підготовці магістрів сестринської справи науково-теоретичних підходів, зокрема, системного, компетентнісного, синергетичного, особистісно орієнтованого, аксіологічного, професіографічного та акмеологічного.

У другому розділі – **«Моделювання професійної підготовки магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти»** – відповідно до логіки дослідження уточнено базові поняття, встановлено ієрархічні зв'язки між ними, охарактеризовано та спроектовано професіограму та модель підготовки магістра сестринської справи.

Поняття «професіограма» у межах дослідження тлумачиться як ідеальна модель майбутніх фахівців, яка розкриває основні вимоги до їхніх професійних знань, умінь, навичок та особистісних якостей, необхідних і достатніх для виконання виробничих функцій. Готовність до професійної діяльності визначено як потенційну професійну компетентність, ще не підтверджену достатнім досвідом діяльності за фахом; первинний рівень сформованості в студентів визначених нормативними документами професійних компетенцій. Професійні компетенції розглядаються як системні особистісні інтегровані утворення, процес формування яких охоплює комплекс відповідних знань, умінь, навичок, особистісних якостей та досвіду їх застосування, що забезпечує готовність студентів до майбутньої професійної діяльності. Визначено та охарактеризовано основні компетенції, якими має володіти магістр сестринської справи, а саме: соціально-особистісні, загальнонаукові, інструментальні та професійні.

Професійна діяльність тлумачиться як процес досягнення необхідних результатів відповідно до поставлених цілей (у межах виробничих функцій) шляхом застосування форм, методів, засобів, характерних для визначеного виду робіт. Сфера професійної діяльності магістрів сестринської справи визначається переліком первинних посад, виробничих функцій і виконанням типових задач.

Професійну компетентність розглянуто як інтегральну особистісну характеристику людини, яка на високому рівні володіє професійними компетенціями, опанувала норми ділового спілкування, розвиває свою

особистість, мобільно враховує нові запити суспільства. Вона містить такі складові: *соціальна компетентність* (володіння компетенціями, що забезпечують самостійне виконання професійних дій і стимулюють професійний розвиток); *організаційна компетентність* (володіння організаторськими вміннями та здатністю організовувати власну діяльність); *аутокомпетентність* (володіння вміннями і навичками управління вольовою та емоційними сферами, технологіями подолання професійних деструкцій, високий рівень рефлексії і самоконтролю); *комунікативна компетентність* (високий рівень володіння культурою мовлення, уміння здійснювати спілкування із представниками різних культур); *пошуково-реконструктивна компетентність* (пов'язана з уміннями вести пошукову діяльність, працювати з інформацією, висувати гіпотези, моделювати, приймати рішення в різних ситуаціях).

Визначено, що окрім традиційних дидактичних принципів, підготовка магістрів сестринської справи ґрунтується на ідеях: безперервності та ступеневості медсестринської освіти; динамічного характеру навчання; відкритості системи підготовки медичних фахівців; збереження загальнолюдських цінностей, формування морально-етичної та правової культури.

На основі науково-теоретичних підходів сформульовано поняття «професійна підготовка магістрів сестринської справи» як організований та цілеспрямований процес здобуття та вдосконалення медсестрами з вищою освітою знань, умінь і навичок, необхідних для виконання професійних завдань.

Поняття «модель професійної підготовки магістрів сестринської справи» розглянуто у вигляді цілісної множини взаємозумовлених і взаємопов'язаних компонентів, підпорядкованих меті й завданням якісної ступеневої підготовки медсестринських кадрів найвищого рангу. Авторська модель містить мету, педагогічні умови, науково-теоретичні підходи, дидактичні принципи, форми, методи, засоби навчання, етапи підготовки та оцінювання магістрів сестринської справи, критерії, показники та рівні готовності медичних сестер з вищою освітою до професійної діяльності (рис. 1).

Доведено, що ефективність підготовки магістрів сестринської справи забезпечується такими педагогічними умовами: наступність змісту навчання медсестринських кадрів в умовах ступеневої освіти; збільшення обсягу самостійної, практичної та науково-дослідної роботи; реалізація інтегрованого підходу до вибору та використання методично доцільних форм і методів, якісного матеріально-технічного і навчально-методичного забезпечення вищих медичних навчальних закладів; забезпечення особистісно орієнтованого спрямування педагогічної взаємодії педагога і студента шляхом опанування новими професійними компетенціями та поетапності залучення майбутніх фахівців до практичної та наукової діяльності.

З метою оцінки готовності студентів до професійної діяльності визначено та охарактеризовано критерії (теоретичний, діяльнісний, особистісний) їх показники та рівні (високий, достатній, середній, низький) готовності магістрів сестринської справи до зазначеної діяльності.

Рис. 1. Модель професійної підготовки магістрів сестринської справи

У третьому розділі – **«Перевірка ефективності моделі професійної підготовки магістрів сестринської справи»** – представлено результати впровадження моделі професійної підготовки магістрів сестринської справи, виявлено динаміку рівнів готовності зазначених фахівців до професійної діяльності в експериментальних та контрольних групах, обґрунтовано достовірність результатів за допомогою методів математичної статистики.

Виокремлено та охарактеризовано етапи (орієнтувально-мотиваційний, навчально-практичний, самостійно-творчий, результативно-оцінний) формування й оцінювання готовності магістрів сестринської справи до професійної діяльності.

На орієнтувально-мотиваційному етапі відбувалося осмислення та мотивація необхідності формування професійних компетенцій у магістрів сестринської справи шляхом визначення мети професійної підготовки, з'ясування соціальної значущості їх фахової діяльності, усвідомлення студентами власної потреби у формуванні готовності до виконання відповідних виробничих функцій, що передбачало актуалізацію мотивів та інтересу до оволодіння необхідними професійними компетенціями, формування установки на якісну професійну підготовку.

Мета другого – навчально-практичного етапу підготовки майбутніх магістрів сестринської справи – формування системи професійних знань, умінь, навичок, особистісних якостей студентів та їх інтеграція у професійні компетенції. Зазначено про необхідність трансформації ціннісних орієнтацій студентів у ціннісно-орієнтовані особистісні якості (інтерес до людей, потреба у професійній діяльності, любов до обраної професії тощо).

На самостійно-творчому етапі підготовки під час проходження трьох видів практик (первинної медико-санітарної допомоги, педагогічної, клінічної), написання й захисту магістерських робіт майбутні магістри сестринської справи вдосконалювали й поглиблювали свої професійні компетенції, набуваючи практичного досвіду їх застосування.

На результативно-оцінному етапі здійснювалося оцінювання рівнів готовності студентів вищих медичних навчальних закладів до професійної діяльності не лише у ході експериментального навчання, а й – за результатами формування професійних компетенцій при вивченні нормативних дисциплін, спецкурсу «Професійна спрямованість підготовки магістрів сестринської справи», захисту виробничих практик і магістерської роботи. З цією метою використовувалися відповідні методи і засоби оцінювання (анкетування, заповнення бланків самооцінювання, тестування, аналіз щоденників практик і протоколів захисту магістерських робіт).

В експерименті брали участь 22 викладачі й 282 студенти (з них – 198 магістрів і 84 бакалаври) вищих медичних навчальних закладів. Порівняння результатів дослідження засвідчило, що внаслідок упровадження методики підготовки магістрів сестринської справи до професійної діяльності в студентів

експериментальних груп (ЕГ) помітно зросли показники внутрішньої мотивації навчання. Простежується позитивна динаміка формування готовності до професійної діяльності за результатами формувального етапу експерименту (55,3 % – до, 62,6 % – після). Особлива увага в експериментальному навчанні приділялася формуванню готовності студентів ЕГ до виконання виробничих функцій тих первинних посад, коефіцієнт готовності яких не досягнув позначки 70 %. Це – начальник (завідувач) структурного підрозділу медичного закладу та завідувач відділення (декан) у коледжі (К_Г обох дорівнював 62,3 %). Тому, на узагальнюючому етапі дослідження визначили коефіцієнти готовності студентів ЕГ, КГ і КЕ до роботи на кожній із первинних посад (табл. 1, рис. 2.).

Таблиця 1

Коефіцієнти готовності студентів до професійної діяльності на первинних посадах (за результатами формувального етапу експерименту)

Первинні посади	К _Г					
	КЕ		КГ		ЕГ	
	198		83		115	
	к-ть	%	к-ть	%	к-ть	%
1.Начальник (завідувач) структурного підрозділу медичного закладу	123	62,3	56	67,7	90	77,9
2.Головна медична сестра	142	71,6	61	73,5	94	81,3
3.Завідувач відділення (декан) у коледжі	123	62,3	57	68,9	91	79,4
4.Викладач ВМНЗ	163	82,2	71	85,8	101	88,1
5.Науковий співробітник (сестринська справа, акушерство)	141	71,4	60	72,7	88	76,8

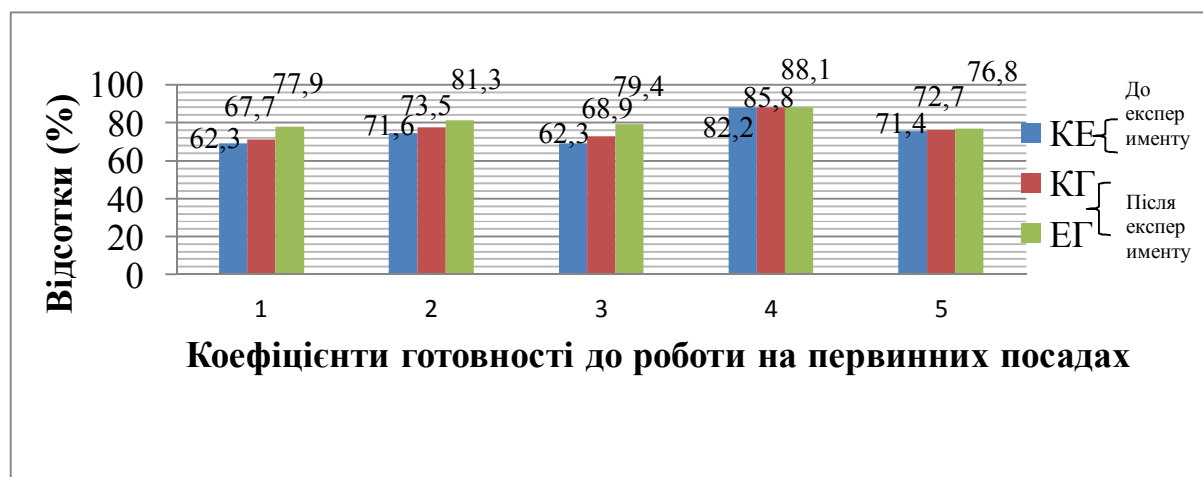

Рис. 2. Порівняння коефіцієнтів готовності студентів у КЕ, КГ та ЕГ до роботи на первинних посадах (за результатами самооцінювання) до і після експерименту

Достовірність результатів дослідження забезпечувалася шляхом використання методів математичної статистики, зокрема t – критерію Ст'юдента.

У дисертації вперше теоретично обґрунтовано і практично розв'язано проблему професійної підготовки магістрів сестринської справи в умовах

ступеневої освіти. Результати дисертаційної роботи підтвердили доцільність упровадження моделі та методики професійної підготовки магістрів сестринської справи, спецкурсу «Професійна спрямованість підготовки магістрів сестринської справи» і дали підстави для таких **висновків**:

1. На основі здійснення історико-порівняльного аналізу еволюції сестринської справи й ступеневої медсестринської освіти в Україні та зарубіжжі визначено умовні періоди, обґрунтовано їх сутність, хронологічні межі, виявлено провідний теоретичний та практичний досвід професійної підготовки медичних сестер в Україні та за кордоном.

Доведено, що ступеневість медсестринської освіти полягає в підготовці медсестринських кадрів трьох освітньо-кваліфікаційних рівнів: дипломована медична сестра, медична сестра-бакалавр і медична сестра-магістр. Запровадження цієї освіти в Україні розпочалося з проголошенням державної незалежності та приєднанням до Болонського процесу. Навчання магістрів сестринської справи започатковано у 2008 році.

Доведено, що порівняно з міжнародними аналогами вітчизняна ступенева медсестринська освіта має такі особливості: відсутність рівня молодшої медичної сестри; варіювання термінів навчання фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів «дипломована медична сестра» і «медсестра-бакалавр»; вузька спеціалізація підготовки магістрів сестринської справи; відсутність аспірантури, докторантури і спеціалізованих учених рад із захисту дисертацій за медсестринськими спеціальностями, а також наукового ступеня кандидата наук (доктора наук, доктора філософії) з медсестринства, як це запроваджено за кордоном.

На підставі аналізу нормативної бази вищої школи, наукових публікацій вітчизняних і зарубіжних дослідників засвідчено значні досягнення в розробці теорії професійної освіти магістрів сестринської справи.

2. Уточнено поняттєво-категоріальний апарат досліджуваної проблеми, змодельовано професіограму та визначено сутність професійних компетенцій магістрів сестринської справи. Дослідження змісту понять «професіограма», «професійні компетенції», «професійна підготовка магістрів сестринської справи», «готовність до професійної діяльності», «професійна діяльність магістрів сестринської справи» дало можливість сформулювати їх узагальнені визначення і встановити ієрархічні взаємозв'язки між ними. До базових категорій дослідження віднесено такі, як «професійна підготовка магістрів сестринської справи», «професійні компетенції» – поняття, що забезпечують професійно-педагогічну складову дослідження; а також «професіограма», «професійна діяльність магістрів сестринської справи» як такі, що відображають сутність майбутньої професійної діяльності зазначених фахівців.

Виокремлено основні групи професійних компетенцій магістрів сестринської справи як здатностей: організовувати, скеровувати та контролювати роботу медсестринського персоналу лікувально-профілактичних закладів і викладачів вищих медичних навчальних закладів; здійснювати маркетингову діяльність у сфері медичних послуг; створювати в лікувально-профілактичних закладах безпечне лікарняне середовище; вести документацію, необхідну для ефективного функціонування лікувально-профілактичних закладів; діагностувати хворих на етапі долікарської допомоги та здійснювати медсестринський процес; навчати майбутніх медичних сестер у вищих медичних навчальних закладах та підвищувати їх професійний рівень у лікувально-профілактичних закладах; вести науково-дослідну роботу в галузі медсестринства.

3. На основі проведеного аналізу сучасного стану професійної підготовки магістрів сестринської справи науково обґрунтовано та розроблено авторську модель професійної підготовки магістрів сестринської справи що тлумачиться як цілісна множина взаємозумовлених та взаємопов'язаних компонентів, підпорядкованих меті й завданням якісної ступеневої підготовки медсестринських кадрів найвищого рангу. Метою професійної підготовки магістрів сестринської справи визначено формування фахівця, здатного ефективно здійснювати професійну діяльність на первинних посадах.

Концептуальна основа моделі підготовки медичних сестер освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» ґрунтується на науково-теоретичних підходах (системному, компетентнісному, синергетичному, особистісно орієнтованому, аксіологічному, професіографічному та акмеологічному) і дидактичних принципах (безперервності й ступеневості медсестринської освіти, динамічного характеру навчання, відкритості системи підготовки, поєднання теорії і практики, залучення до загальнолюдських цінностей, морально-етичної та правової культури й ін.).

Результати аналізу змісту підготовки магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти стали підґрунтям для визначення педагогічних умов, що забезпечують: наступність змісту навчання медсестринських кадрів в умовах ступеневої освіти; збільшення обсягу самостійної, практичної та науково-дослідної роботи; застосування інтегрованого підходу до вибору та використання методично доцільних форм і методів, якісного матеріально-технічного і навчально-методичного забезпечення вищих медичних навчальних закладів; забезпечення особистісно орієнтованого спрямування педагогічної взаємодії педагога і студента шляхом опанування новими професійними компетенціями та поетапності залучення студентів до практичної та наукової діяльності.

4. З урахуванням результатів проведеного дослідження підготовлено навчально-методичне забезпечення щодо підготовки медичних сестер з вищою освітою. Доведено, що ефективність навчання студентів безпосередньо

залежить від комплексного використання інноваційних форм, методів і засобів навчання. Формування й оцінювання рівнів готовності магістрів сестринської справи до професійної діяльності відбувалося під час вивчення навчальних дисциплін, спецкурсу «Професійна спрямованість підготовки магістрів сестринської справи», проходження виробничих практик, підготовки і захисту магістерських робіт. Упровадження авторської моделі, методики та навчально-методичного забезпечення здійснювалося у чотири етапи: орієнтувально-мотиваційний, навчально-практичний, самостійно-творчий та результативно-оцінний.

З метою реалізації моделі та методики професійної підготовки магістрів зазначеного фаху розроблено методичні рекомендації «Професійна спрямованість підготовки магістрів сестринської справи». Запропоновані рекомендації можуть бути використані викладачами вищих медичних навчальних закладів для формування професійної спрямованості в процесі підготовки майбутніх магістрів сестринської справи. Зміст цих навчально-методичних матеріалів відповідає визначеним групам професійних компетенцій, що сприяє підготовці випускників магістратури до роботи на первинних посадах.

5. Упровадження моделі професійної підготовки магістрів сестринської справи у вищих медичних навчальних закладах відбувалося за розробленою методикою. Експериментальне навчання, порівняно із традиційним, ґрунтувалося на засадах компетентнісного підходу, у контексті якого процес підготовки спрямовувався на формування у студентів основних базових груп професійних компетенцій та відповідного рівня готовності до роботи на первинних посадах. Проведення всіх видів практик передбачало набуття у студентів практичного досвіду роботи, а також накопичення необхідного емпіричного наукового матеріалу для підготовки і захисту магістерських робіт.

Застосування теоретичних і емпіричних методів дослідження, аналіз і порівняння одержаних результатів дозволило якісно вирішити складні завдання впровадження та перевірки ефективності моделі та виявити у студентів ЕГ: підвищення показників внутрішньої мотивації навчання; належний рівень знань про зміст професійних компетенцій та їх складові; розвиток професійно-важливих якостей; значне зростання рівнів і коефіцієнтів готовності до професійної діяльності за кожною групою професійних компетенцій, сумою трьох критеріїв ($K_r=84,3\%$) та роботи на первинних посадах ($K_r=80,9\%$).

Позитивна динаміка результатів педагогічного експерименту засвідчила ефективність упровадження моделі професійної підготовки магістрів зазначеного фаху, методики її реалізації в навчальному процесі вищих медичних навчальних закладів, програми спецкурсу «Професійна спрямованість підготовки магістрів сестринської справи» та методичних рекомендацій до формування готовності фахівців такого профілю до професійної діяльності.

Результати дослідження дають підстави запропонувати такі рекомендації для вищих медичних навчальних закладів України:

- вважати, що підготовка магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти – це частина цілісного педагогічного процесу у вищій школі, що потребує належного науково-методичного забезпечення;

- упроваджувати в навчальний процес новітні педагогічні технології (проблемне та імітаційно-ігрове навчання, розв'язування ситуаційних задач), спрямовані на формування професійної готовності майбутніх магістрів сестринської справи до роботи на первинних посадах.

Проведене дослідження репрезентує виконання поставлених завдань у повному обсязі, проте не вичерпує всіх можливих аспектів проблеми професійної підготовки магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти. Перспективи подальших пошуків вбачаємо: у розробці й упровадженні наскрізних магістерських програм у галузі медсестринства; вивченні можливостей відкриття та функціонування аспірантури (докторантури) за сестринськими спеціальностями («Сестринська справа», «Акушерство», «Сестринствознавство» та ін.); створенні професійно спрямованих методик викладання нормативних дисциплін.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковано основні результати дисертації

1. Махновська І. Р. Становлення та еволюція ступеневої медсестринської освіти в Україні / І. Р. Махновська // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – Житомир : Вид-во ЖДУ, 2011. – Вип. 60. – С. 154-158.

2. Махновська І. Р. Підготовка магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти: теоретичні та методичні аспекти / Махновська І. Р. // Нові технології навчання: наук. – метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, Міністерство освіти і науки, молоді і спорту України, Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. – Київ-Вінниця, 2011. – Вип. 69. – С. 150-153.

3. Махновська І. Креативні підходи до підготовки магістрів сестринської справи у Житомирському інституті медсестринства / Ірина Махновська // Вісник Прикарпатського університету. Педагогіка. – Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, 2012. – Вип. XII. – С. 41-45.

4. Махновська І. Р. Історико-порівняльний аналіз становлення і розвитку медсестринської освіти за рубежом та в Україні / І. Р. Махновська // Нові технології навчання: наук. – метод. зб. частина II / Інститут інноваційних

технологій і змісту освіти, Міністерство освіти і науки, молоді і спорту України. – Київ, 2012. – Вип. 73. – С. 147-151.

5. Махновська І. Р. Професійна підготовка магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти / І. Р. Махновська // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2013. – Вип. 67. – С. 183-186.

6. Махновская И. Р. Организация профессиональной подготовки магистров сестринского дела в условиях кредитно-модульной системы образования / И. Р. Махновская // Вектор науки Тольяттинского государственного университета. Серия: Педагогика, психология. – Тольятти: Изд-во Тольяттинского государственного университета, 2013. – № 1 (12). – С. 147-149.

7. Махновська І. Р. Модель професійної підготовки магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти / І. Р. Махновська // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія: Педагогіка і психологія : зб. статей. – Ялта: РВВ КГУ, 2014. – Вип. 42. – Ч. 3. – С. 141-147.

Опубліковані праці апробаційного характеру

8. Махновська І. Р. Державні галузеві стандарти нової медсестринської спеціальності / Махновська І. Р. // Магістр медсестринства, – 2008. – № 1. – С. 3-5.

9. Махновська І. Р. Сучасний стан підготовки магістрів сестринської справи в Житомирському інституті медсестринства : реалії та перспективи / Махновська І. Р. // Всеукраїнська науково – практична конференція «Вища освіта в медсестринства : проблеми і перспективи», Житомир (10-11 листопада 2011 р.), / [за ред. В. Й. Шатила]. – Житомир, 2011. – С. 171-177.

10. Махновська І. Особливості організації практичної підготовки магістрів сестринської справи в Житомирському інституті медсестринства / Ірина Махновська // Інноваційні технології підготовки майбутніх фахівців в системі неперервної освіти : зб. наук. праць / [за ред. О. С. Березюк, О. М. Власенко]. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. – 2012. – С. 106-108.

11. Makhnovska Irina. Explanation of content of master Graduates trainings for nursing in Ukraine / Irina Makhnovska // Jihlavske zdravotnicke dny 2012, Jihlava 19.04.2012 Sboznik z mezinarodni Konference, С. 581-587.

12. Махновська І. Р. Застосування сучасних технологій навчання – ефективний засіб підвищення якості професійної підготовки магістрів сестринської справи / Махновська І. Р. // Магістратура в умовах євроінтеграційних процесів вищої школи : зб. наук. праць / [за заг. ред. С. С. Вітвицької, Н. М. Мирончук]. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. – С. 71-78.

13. Махновська І. Р. Обґрунтування професіограми магістрів сестринської справи / І. Р. Махновська // Магістр медсестринства, 2013. – №2 (10). – С. 19-29.

14. Махновська І. Р. Діагностування стану готовності магістрів сестринської справи до професійної діяльності (на основі констатувального

експерименту) / І.Р. Махновська // Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном : зб. наук. праць / [за заг. ред. С. С. Вітвицької, Н. М. Мирончук]. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2014. – С. 168-178.

**Опубліковані праці, які додатково відображають
результати наукової роботи**

15. Махновська І. Р. Професійна спрямованість підготовки магістрів сестринської справи: методичні рекомендації І. Р. Махновська, за заг. ред. О. Є. Антонової / – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2015. – 124 с.

АНОТАЦІЯ

Махновська І.Р. Професійна підготовка магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. – Житомирський державний університет імені Івана Франка. – Житомир, 2015.

У дисертаційній роботі досліджено проблему професійної підготовки магістрів сестринської справи. Виокремлено та охарактеризовано умовні періоди становлення сестринської справи й медсестринської освіти. Розглянуто та систематизовано досвід підготовки магістрів сестринської справи у зарубіжних країнах.

Визначено та охарактеризовано критерії (теоретичний, діяльнісний, особистісний), показники, рівні (високий, достатній, середній, низький) готовності та етапи формування й оцінювання готовності магістрів сестринської справи до професійної діяльності.

Теоретично обґрунтовано, розроблено та впроваджено авторську модель та методику професійної підготовки магістрів сестринської справи. Доведено, що її поетапна реалізація сприяє позитивним змінам у рівнях готовності до професійної діяльності магістрів сестринської справи. Розроблено відповідне навчально-методичне забезпечення, що сприяє підвищенню якості підготовки медичних сестер з вищою освітою.

Ключові слова: професіограма, професійні компетенції, професійна підготовка магістрів сестринської справи, готовність до професійної діяльності, компетентність, професійна діяльність, модель професійної підготовки магістрів сестринської справи.

АННОТАЦИЯ

Махновская И. Р. Профессиональная подготовка магистров сестринского дела в условиях многоуровневого образования. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.04 – теория и методика профессионального

образования. Житомирский государственный университет имени Ивана Франко. – Житомир, 2015.

В диссертации исследована проблема профессиональной подготовки магистров сестринского дела. На основе анализа истории медсестринства и медсестринского образования, особенностей национальной системы обучения медицинских сестер и современных подходов к профессиональной подготовке магистров сестринского дела в Украине и за рубежом, выделены и охарактеризованы условные периоды становления сестринского дела и медсестринского образования. Рассмотрен и систематизирован опыт подготовки магистров соответствующей специальности в зарубежных странах, выделены характерные признаки функционирования европейских моделей современного медсестринского образования.

Профессиональные компетенции в рамках исследования рассматриваются как системные личностные интегрированные образования, процесс формирования которых охватывает комплекс соответствующих знаний, умений, навыков, личностных качеств и опыта их использования и обеспечивают готовность студентов к будущей профессиональной деятельности.

Были определены и охарактеризованы основные компетенции, которыми должен владеть магистр сестринского дела, а именно: социально-личностные, общенаучные, инструментальные и профессиональные.

Профессиональная деятельность определяется как процесс достижения необходимых результатов в соответствии с поставленными целями (в рамках производственных функций) путем использования форм, методов, средств характерных для данного вида работ. Сфера профессиональной деятельности магистров сестринского дела определяется перечнем первичных должностей, производственных функций и выполнением типичных задач.

На основе научно-теоретических подходов сформулировано определение категории «профессиональной подготовки магистров сестринского дела» как организованного и целенаправленного процесса усвоения и совершенствования магистрами соответствующей специальности знаний, умений и навыков, необходимых для выполнения профессиональных задач и целей.

Понятие «модель профессиональной подготовки магистров сестринского дела» определено как целостное множество взаимообусловленных и взаимосвязанных компонентов, подчиненных цели и задачам качественной подготовки медсестринских кадров высшего уровня. Авторская модель содержит цель, педагогические условия, научно-теоретические подходы, дидактические принципы, формы, методы, средства обучения, этапы подготовки и оценивания магистров сестринского дела, критерии, показатели и уровни готовности медицинских сестер с высшим образованием к профессиональной деятельности.

Определены и охарактеризованы критерии (теоретический, деятельностный, личностный), показатели, уровни (высокий, достаточный, средний, низкий) готовности и этапы (ориентировочно-мотивационный, учебно-практический, самостоятельно-творческий, результативно-оценивающий) формирования и оценки готовности магистров сестринского дела к профессиональной деятельности.

Теоретически обоснована и разработана модель и методика профессиональной подготовки магистров сестринского дела. В диссертации обосновано, что поэтапное внедрение и реализация модели способствуют позитивным изменениям уровней готовности к профессиональной деятельности магистров сестринского дела. Было подготовлено соответствующие учебно-методическое обеспечение, способствующее повышению качества профессиональной подготовки медицинских сестёр с высшим образованием.

Ключевые слова: профессиограмма, профессиональные компетенции, профессиональная подготовка магистров сестринского дела, готовность к профессиональной деятельности, компетентность, профессиональная деятельность, модель профессиональной подготовки магистров сестринского дела.

SUMMARY

Makhnovska I R. The Professional Training of Masters Degree Graduates Majoring in Nursing. – Manuscript.

The thesis for obtaining the scientific degree of the Candidate of Pedagogical Sciences on specialty 13.00.04 – Theory and Methodology of Professional Education. – Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, 2015.

In the thesis the problem of the professional training of masters degree graduates majoring in Nursing was investigated. The thesis is based on the analysis of scientific pedagogical literature and practical activity of Higher Medical Educational Institutions that train masters degree graduates majoring in Nursing in Ukraine.

The model of the forming the professional training of masters degree graduates majoring in Nursing is worked out and theoretically substantiated.

Based on the scientific literature analyses the current state of the problem was determined and theoretical foundations were grounded. Educational process projecting while future applied art teachers training was characterized as a pedagogical problem. Psychological and pedagogical base of informational technologies while educational process using were elaborated and the main terms of the research were modified.

Key-words: professional description, professional competence, professional preparing masters degree graduates majoring in Nursing training, professional activity, competence, model of the forming the professional training of masters degree graduates majoring in Nursing.